

פקודת המסחר עם האויב, 1939 ¹

פקודה המטילה עונשין על המסחר עם האויב, המתקינה הוראות בנידון נכסיהם של אויבים ונתינים של ארצות-אויב ולצרכים הקשורים בעינים אלה

1. השם הקצר ותחילת תוקף

(1) פקודה זו תיקרא פקודת המסחר עם האויב, 1939.

(2) פקודה זו רואין אותה כאילו קיבלה תוקף ביום שלושה בספטמבר, אלף תשע מאות ושלושים ותשע:

בתנאי כי, בתוקף סעיף זה, לא יהיה אדם צפוי לכל עונש על כל דבר שנעשה על ידו לפני קבלת פקודה זו תוקף, ואשר, אילו נעשה באנגליה, לא היה נחשב אסור לפי החוק הרגיל.

חלק א' - אקדמות

2. פירוש

(תיקון 1945)

(1) בפקודה זו יהיו למונחים הבאים הפירושים שלצידם:

"נתין אויב" פירושו -

(א) אדם שאינו אזרח ישראלי והוא בעל נתינות של מדינה הנמצאת במצב-מלחמה עם מדינת ישראל ², או

(ב) חבר אנשים שנתכונן או נתאגד בכל מדינה כזאת; וכן "ארץ אויב" פירושו כל אזור הנתון לריבונותה של כל מעצמה שאתה נמצאת מדינת ישראל במצב-מלחמה, או התפוס בידי מעצמה כזו, ואינו אזור התפוס בידי מדינת ישראל או בידי מעצמה שהיא בת-בריתה של מדינת ישראל, וגם כל אזור שלגביו יורה שר האוצר, בצו, כי ינהגו בו, לצורך הפקודה הזאת, כבארץ-אויב.

(2) לצרכי כל פעולות משפטיות שינקטו בהן עפ"י פקודה זו או המתעוררות מתוך פקודה זו, הרי תעודה מאת שר האוצר המציינת כי איזה שטח נתון, או היה נתון, לריבונותה של איזו מעצמה או תפוס על ידה, או ביחס לזמן שבו נעשה אותו שטח נתון לאותה ריבונות או לאותה תפיסה, או חדל להיות כך, תשמש עדות סופית על העובדות המצויינות באותה תעודה ³.

(3) כשיבואו לדון אם איזה אדם היה אויב או נתין-אויב, לצרכי פקודה זו, אין לקחת בחשבון כל מצב-ענינים שהיה קיים לפני תחילת התוקף של פקודה זו.

(4) לצרכי פקודה זו ייחשב אדם כמנהלו של גוף מאוגד, אם הוא תופס באותו גוף משרה של מנהל, ויהא כינויו מה שיהיה; ולצרכי הוראות פקודה זו הדנות בעבירות הנעשות על ידי גוף מאוגד, רואין אדם כמנהלו של גוף מאוגד, אם הוא אדם שמנהלי אותו גוף פועלים לפי הוראותיו:

בתנאי כי אדם שמנהלי גוף מאוגד פועלים לפי עצתו המקצועית, לא יהא נחשב מחמת זה בלבד כאדם שאותם מנהלים פועלים לפי הוראותיו.

חלק ב' - המסחר עם האויב ועינים הקשורים בכך

3. עונשים על המסחר עם האויב

(תיקונים: 1945, התשע"ב)

(1) כל הסוחר או מנסה לסחור עם אויב כמשמעותו בפקודה זו יאשם בעבירה על מסחר עם האויב, ויהיה צפוי, בצאתו חייב בדיון -

(א) אם נידון עפ"י כתב-האשמה עפ"י הוראות פקודת הפרוצידורה הפלילית (שפיטה עפ"י כתב-האשמה) - למאסר לא יותר מעשר שנים או קנס פי חמישה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז—1977 (בפקודה זו — חוק העונשין), ואם נעברה העבירה בידי תאגיד — כפל הקנס האמור. (ב) (נמחקה);

ובכל מקרה כזה רשאי בית המשפט לצוות כי כל סחורות או כספים שלגבם נעשתה העבירה, יוחרמו.

(2) לצרכי פקודה זו רואין אדם כאילו סחר עם האויב -

(א) אם היו לו כל קשרים מסחריים, כספיים או קשרים אחרים עם האויב או לטובתו, וביחוד, אך בלי לפגוע בכללותה של ההוראה הקודמת, אם -

(i) סיפק כל סחורות לאויב או לטובתו, או מקבל כל סחורות מאויב או שסחר בכל סחורות, או הוביל כל סחורות, שנשלחו לאויב או נתקבלו ממנו או שנועדו לארץ האויב או נתקבלו ממנה, או
(ii) שילם או העביר כל כסף, שטרות עוברים לסוחר או בטחון על כסף לאויב או לטובתו או למקום הנמצא בארץ האויב, או

(iii) מילא כל התחייבות כלפי האויב או הוציא לפועל כל התחייבות מטעם האויב, בין אם התחייב באותה התחייבות לפני מתן התוקף של פקודה זו או לאחריה, או

(ב) אם עשה כל דבר שיש להתייחס אליו עפ"י ההוראות דלקמן של פקודה זו כאל מסחר עם האויב;

וכל איזכור שבפקודה זו של נסיון לסחור עם האויב יתפרש בהתאם לכך:

בתנאי שאין לראות אדם כאילו סחר עם האויב מחמת זו בלבד, -

(i) שעשה כל דבר לפי הרשאה שניתנה בכלל או במיוחד מאת שר האוצר או ע"י כל אדם המורשה לכך על ידו ⁴;

(ii) שקיבל מאת האויב תשלום כל סכום שאותו אויב היה חייב לו בעד טרנסאקציה שלפיה כבר נתמלאו, כשהתשלום נתקבל, כל התחייבויות מצידו של האדם שקיבל את התשלום, והתחייבויות אלה נתמלאו בזמן שבו לא היה האדם, שממנו נתקבל התשלום, אויב.

(3) כל מקום בסעיף זה שנזכר בו אויב יתפרש כאילו כלול במונח זה אדם הפועל בשם האויב.

(א3) בכל מו"מ משפטי על עבירה של מסחר עם האויב, תשמש

העובדה כי תעודה כל שהיא נשלחה אל, או נרשמה עליה, כתובתו של אדם בארץ-אויב, ראייה כנגד כל אדם, שהיה צד למשלוח אותה תעודה, כי אדם שאליו נשלחה התעודה היה אויב, אלא אם הוכח היפוכו של דבר.

(4) תביעה פלילית על עבירה של מסחר עם האויב לא תוגש אלא ע"י היועץ המשפטי של הממשלה או בהסכמתו:

בתנאי כי סעיף-קטן זה לא ימנע בעד מאסרו של כל אדם בגין עבירה כזאת או מתן צו-מאסר או הוצאתו לפועל של צו זה נגדו, או להחזקתו במאסר או לשיחרורו בערבות של כל אדם שעבר עבירה כזו, ואפילו לא נתקבלה ההסכמה הדרושה להגשת התביעה הפלילית על אותה עבירה.

(1) בהתחשב עם הוראות סעיף זה, המונח "אויב", לצרכי פקודה זו, פירושו -

(א) כל מדינה או שליט של מדינה הנמצאת במצב-מלחמה עם מדינת ישראל;

(ב) כל אדם הגר בארץ-אויב;

(ג) כל חבר אנשים (בין מאוגד ובין בלתי-מאוגד), המנהל עסקים בכל מקום, אם אותו חבר אנשים נתון

בפיקוחו של אדם אשר עפ"י סעיף זה הינו "אויב", וכל זמן שחבר-אנשים זה נתון לפיקוחו כנ"ל;

(ד) כל חבר אנשים שנתכונן או נתאגד במדינה הנמצאת במצב-מלחמה עם מדינת ישראל, או בהתאם

לחוקיה; וכן

(ה) ביחס לכל עסק המתנהל בארץ-אויב, לכל אדם יחיד או לחבר אנשים (בין שהוא מאוגד ובין שאינו מאוגד)

העוסקים באותו עסק;

אולם אין המונח הזה כולל כל אדם יחיד אד ורק בגלל הסיבה שהוא נתין-אויב:

בתנאי שכל אדם יחיד או חבר אנשים, שמקום-מושבם הידוע לאחרונה היה בשטח-ארץ שהיה באותו הזמן, או הפך מאז,

ארץ-אויב, יראוהו כאויב, עד שיוכח היפוכו של דבר.

(2) רשאי שר האוצר להורות, בצו, כי כל אדם שיפורט בצו וכל זמן שיפורט כן, יראוהו כאויב לצורך הפקודה:

בתנאי כי, למרות הוראותיו של סעיף 20 לפקודת הפירושים,

1945, שמותיהם של כל בני-אדם, שפורטו כך בכל צו כזה כאמור, יראו אותם כמתפרסמים משהופקדו לעיון לפני הציבור

באותו מקום ובאותו אופן ששר האוצר יפרט אותם באותו צו.

5. הביקורת על עסקים והפיקוח עליהם

(תיקון 1945)

(1) רשאי שר האוצר, אם הוא מוצא כי יש לעשות כך כדי להבטיח את המילוי אחר סעיף 3 מפקודה זו, להרשות בצו כתוב

לאדם שיפורט בצו (הנקרא לקמן בסעיף זה "מבקר") לבקר כל ספרים או מסמכים השייכים לאדם ששמו נזכר בצו או

הנתונים לפיקוחו, ולדרוש מאותו אדם ומכל אדם אחר למסור לו כל ידיעות הנמצאות ברשותו ביחס לכל עסק המתנהל ע"י

האדם הנ"ל, ככל שידרוש המבקר, ולצורך הנ"ל רשאי המבקר להיכנס לכל בנין המשמש לצרכי אותו עסק.

(2) אם נראה לו לשר האוצר על יסוד דו"ח שהוגש ע"י מבקר בקשר עם איזה עסק, כי לצורך המילוי אחר סעיף 3 לפקודה זו

יש להעמיד את העסק תחת השגחה, רשאי הוא למנות אדם (הנקרא לקמן בסעיף זה "מפקח") שיפקח על העסק, וסמכויות

תינתנה לו, ככל אשר יקבע שר האוצר.

(3) כל מי שאינו ממציא, בלי טעם סביר, איזה מסמך או ידיעות למבקר או למפקח שהוא נדרש להמציאם על ידם כחוק,

יהיה צפוי לקנס של לא יותר מחמישים לירות או למאסר של לא יותר מששה חדשים או לקנס ולמאסר כאחד.

(4) כל אדם שמתוך כוונה להתחמק מהוראות סעיף זה, הוא משמיד או משטטט כל ספר או מסמך אחר שמבקר

או מפקח רשאי לבדקם עפ"י סעיף זה, הרי -

(א) אם נידון עפ"י כתב-האשמה לפי הוראותיה של פקודת הפרוצדורה הפלילית (שפיטה עפ"י כתב-

האשמה), יהיה צפוי, בצאתו חייב בדיון, למאסר של לא יותר מחמש שנים או לקנס או למאסר ולקנס כאחד;

(ב) ואם נידון עפ"י הוראות פקודת שיפוט בתי-משפט השלום, 1935, יהיה צפוי, בצאתו חייב בדיון, למאסר

של לא יותר משתי שנים או לקנס של לא יותר ממאתיים לירות, או לקנס ולמאסר כאחד.

(5) מקום שמינה שר האוצר מבקר או מפקח לפי הסעיף הזה, יוצאו כל שכר, שניתן למבקר או למפקח, וכל יציאות,

חישובים והוצאות שהוציאו המבקר או המפקח, הכל לפי הענין, וכל יציאות, חישובים או הוצאות אחרות כשהם הוצאו בקשר

אל פיקוח והשגחה על עבודתו של אותו מבקר או מפקח - כדי אותו סכום ששר האוצר או כל אדם שהרשהו על כך, יאשרו -

מתוך הנכסים של העסק או של האדם אשר בגינו נתמנו המבקר או המפקח, והחל מתאריכה

של אותה תעודת-אישור יהיו שעבוד על אותם נכסים, שתהיה לו זכות-בכורה לגבי כל שעבודים אחרים על אותם נכסים.

5א. חובות דיווח

(תיקון התשע"ב)

(א) התבקש אדם לסחור במהלך עסקיו או במילוי תפקידו, והיה לאותו אדם חשד סביר כי הסחר הוא עם האויב, או סחר אדם והיה לו במועד ביצוע הסחר או בתוך שישה חודשים מהמועד האמור חשד סביר כאמור, ידווח על כך למשטרת ישראל.

(ב) דיווח לפי סעיף קטן (א) אינו גורע מחובת הדיווח לפי הוראות כל דין.

(ג) דיווח כאמור בסעיף קטן (א) יכלול כל מידע הידוע למדווח והנוגע לעניין, ויימסר סמוך ככל האפשר, בנסיבות העניין, למועד שבו היה לאותו אדם חשד סביר להניח כאמור באותו סעיף קטן.

(ד) דרכי הדיווח והמועדים לפי סעיף זה יהיו בהתאם לדרכי הדיווח והמועדים שנקבעו לפי סעיפים 6(ב) ו-7(ה) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (בפקודה זו - חוק איסור הלבנת הון), אלא אם כן קבעו אחרת השרים האמורים באותם סעיפים לאחר התייעצות כאמור באותם סעיפים.

(ה) לא מסר אדם דיווח לפי הוראות סעיף זה, דינו - מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

5ב. פטור מאחריות והגבלות על גילוי ודיווח

(תיקון התשע"ב)

(א) אי-עשיית סחר, מחדל אחר או מעשה, שנעשו בתום לב כדי להימנע מעבירה לפי פקודה זו, וכן דיווח או גילוי שנעשו בתום לב לצורך קיום הוראות פקודה זו, ופעולה בהתאם להנחיות משטרת ישראל, אין בהם הפרה של חובת סודיות ונאמנות או של חובה אחרת לפי כל דין או הסכם, ומי שעשה או שנמנע מעשייה כאמור, לא יישא באחריות פלילית, אזרחית או משמעתית בשל המעשה או המחדל; הוראות סעיף 24(ב) ו-7(ג) לחוק איסור הלבנת הון יחולו לעניין מעשה או מחדל לפי סעיף קטן זה.

(ב) סעיף 25 לחוק איסור הלבנת הון יחול לעניין גילוי ודיווח לפי הוראות פקודה זו, בשינויים המחויבים.

5ג. תחולת חוק איסור הלבנת הון

(תיקון התשע"ב)

(א) הסמכויות הנתונות לנגיד בנק ישראל ולשר להוציא צווים לשם אכיפתו של חוק איסור הלבנת הון, כאמור בסעיף 7 לחוק האמור, יהיו נתונות להם גם לשם אכיפת הוראות פקודה זו, וכן יהיה רשאי כל אחד מהם, בהסכמת שר המשפטים ובהתייעצות עם השר לביטחון הפנים, לקבוע בצו, לגבי תאגיד בנקאי או גוף, כאמור בסעיף 7 לחוק איסור הלבנת הון, הוראות בדבר בדיקת פרטי הזיהוי של צדדים לסחר אל מול פרטי הזיהוי של גורמים היכולים להיות מזהים כאויבים.

(ב) (1) דיווחים שיתקבלו לפי סעיף זה ברשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור יישמרו במאגר המידע שהוקם לפי סעיף 28 לחוק איסור הלבנת הון; העברת מידע שהתקבל לפי סעיף זה או לצורך אכיפת הוראות פקודה זו ממאגר המידע, תיעשה לפי הוראות חוק איסור הלבנת הון.

(2) אדם שהגיע אליו מידע לפי פסקה (1), תוך כדי מילוי תפקידו או במהלך עבודתו, ישמרנו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לפי הוראות חוק איסור הלבנת הון או לפי צו בית משפט; מי שגילה מידע שהגיע אליו או עשה בו שימוש, בניגוד להוראות פסקה (1), דינו - מאסר שלוש שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין; הגורם ברשלנות לגילוי מידע לאחר, בניגוד להוראות פסקה (1), תוך הפרת

הוראה מהוראות שנקבעו לאבטחת מידע לפי חוק איסור הלבנת הון, או תוך הפרת כלל או נוהל שקבע ראש הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור לפי הוראות כאמור, דינו - מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

(ג) אחראי למילוי חובות בתאגיד בנקאי ובכל גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק איסור הלבנת הון, שמונה לפי סעיף 8 לחוק האמור, יפעל גם לקיום החובות שיוטלו בצווים לפי סעיף קטן (א) על התאגיד או הגוף האמור, ולהדרכת העובדים לקיום החובות כאמור ולפיקוח על מילוין.

(ד) המפקחים שמונו לפי סעיף 11 לחוק איסור הלבנת הון, יפקחו גם על ביצוע הוראות צווים לפי סעיף קטן (א), שעניינן חובות תאגיד בנקאי וכל גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק האמור, ולשם כך יהיו נתונות להם הסמכויות לפי החוק האמור ויחולו הוראות פרק ד' 2 לחוק האמור.

(ה) הוראות סעיף 14 לחוק איסור הלבנת הון הקובעות עיצום כספי על הפרת הוראות לפי החוק האמור, יחולו גם לעניין הפרת הוראות צווים לפי סעיף קטן (א); הסמכויות הנתונות לוועדה להטלת עיצום כספי שהוקמה לפי סעיף 13 לחוק איסור הלבנת הון, יהיו נתונות לה גם לגבי מי שהפר את הוראות הצווים האמורים ולעניין עיצום כספי יחולו ההוראות לפי פרק ה' לחוק האמור.

(ו) הוטל עיצום כספי לפי סעיף זה ושולם העיצום, לא יוגש כתב אישום בשל עבירה לפי סעיף 5א בשל אותו מעשה שבשלו הוטל העיצום הכספי.

(ז) על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראות צו לפי סעיף קטן (א), לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד, אף אם המעשה מהווה גם הפרה של צו לפי חוק איסור הלבנת הון.

6. העברת מסמכים סחירים דברים שבראו

(תיקון 1945)

(1) שום העברה של דבר שבראו שנעשתה ע"י האויב או מטעמו לא יהא לה תוקף באופן המקנה לאיזה אדם כל זכויות או תרופות משפטיות בגין הדבר שבראו אלא בהסכמתו של שר האוצר; ושום העברה של תעודה כנ"ל שלאחר מכן לא יהא לה תוקף באופן המקנה כל זכויות או תרופות על התעודה כנגד כל צד, אלא בהסכמתו של שר האוצר.

(2) הסעיף הקטן הקודם יחול ביחס להעברה של כל תלוש או בטוחה אחרת שהם עבירים בדרך מסירה, ואינם מסמכים סחירים, כדרך שהוא חל על כל העברה של דבר שבראו.

(3) אם מתכוון כל אדם למלא איזו התחייבות שהוא פטור מלמלא עפ"י סעיף זה ע"י תשלום או בדרך אחרת, כשהוא יודע את הנסיבות שבתוקפן הוא פטור כן, יראוהו כאילו סחר ע"י כך עם האויב:

בתנאי שבכל הליכים בשל עבירה על מסחר עם האויב שיוגש בתוקף סעיף-קטן זה, יהיה הנתבע מלמד זכות על עצמו אם יוכיח כי בשעה שנתכוון למלא את ההתחייבות האמורה היה לו טעם סביר להאמין כי אפשר היה לאכוף נגדו אותה התחייבות עפ"י צו מאת בית-משפט מוסמך, שאינו בית-משפט בעל סמכות שיפוט בישראל או בית-משפט בעל שיפוט בארץ-אויב וכי היו אוכפים נגדו התחייבות זו עפ"י צו כזה.

(4) מקום שהוגשה תביעה על כל אדם בגין מסמך סחיר או דבר שבראו ויש לאותו אדם טעם סביר להאמין כי אילו סילק את סכום התביעה היה עובר על ידי כך עבירה על המסחר עם האויב, רשאי יהא אותו אדם לשלם לבית-המשפט המחוזי כל סכום אשר אלמלא הוראת סעיף-קטן (1) מסעיף זה היה חייב בתשלומו בגין התביעה, ומיד לאחר כן ינהגו באותו סכום, בכפוף לתקנות בית-המשפט, בהתאם לכלל צו מאת

בית המשפט, והתשלום הנ"ל ישמש בידי אותו אדם קבלה מספקת לכל צורך שהוא.

(5) שום דבר האמור בסעיף זה לא יחול על ניירות-ערך שחל עליהם הסעיף דלקמן.

(1) אם -

- (א) כל ניירות שסעיף זה חל עליהם הועברו ע"י האויב או מטעמו, או
- (ב) כל ניירות-ערך כאלה, שהם ניירות-ערך שהוצאו ע"י חברה כמשמעותה בפקודת החברות, הוקצו או הועברו לנתין-אויב או לטובתו בלא אישור מאת שר האוצר;
- הרי לא תהיינה למקבל-ההעברה או למקבל-ההקצאה בתוקף אותה ההעברה, או הקצאה כל זכויות או סמכויות בגין ניירות-הערך, אלא בהסכמתו של שר האוצר; ושום גוף מאוגד שהוציא או מנהל אותם ניירות-ערך לא יכיר באותה ההעברה או יפעל על פיה בדרך אחרת, אלא על פי רשות מאת שר האוצר ⁶.
- (2) תעודות-מניות, תעודות-סטוק, או שטרי-ערובה, שהם תעודות או שטרות הנפרעים למוכ"ז, לא יוצאו בגין ניירות-ערך שסעיף זה חל עליהם, דהיינו ניירות-ערך הרשומים או כתובים על שמו של אויב או בשמו של אדם הפועל מטעמו או לטובתו.
- (3) כל העובר על הוראות סעיף זה יהא צפוי למאסר שלא יעלה על ששה חדשים או קנס שלא יעלה על מאה לירות או מאסר וקנס כאחד.
- (4) סעיף זה חל על ניירות-הערך דלקמן, דהיינו, תשלומים שנתיים, תעודות-סטוק, תעודות-מניות, שטרי-ערובה, איגרות-חוב או סטוק של איגרות-חוב הרשומים או כתובים בכל פנקס, פנקס-סניף או בכל ספר אחר המתנהלים בישראל.

8. קניית מטבעות האויב

- (1) קניית מטבעות האויב תיחשב כמסחר עם האויב.
- (2) הביטוי "מטבעות האויב" שבסעיף זה פירושו כל אותם שטרות-כסף או מטבעות הנמצאים במחזור מטבעות ושטרות בכל שטח הנתון לריבונותה של מעצמה הנמצאת במצב-מלחמה עם מדינת ישראל,
- והוא אינו שטח התפוס ע"י מדינת ישראל או ע"י מעצמה שהיא בת-בריתה של מדינת ישראל, וכל שאר שטרות ומטבעות ששר האוצר יכריזם בצו באותה שעה, כמטבעות האויב.

חלק ג' - נכסי האויב ונכסיהם של נתיני-האויב

9. גביית חובותיו של האויב ושמירת רכוש האויב

(תיקונים: 1945, 1947)

- (1) כדי למנוע תשלום כסף לאויב וכדי לשמור על נכסי האויב עד לסידורים שייעשו עם חתימת חוזה השלום, רשאי שר האוצר למנות אפטרופסים על נכסי האויב בישראל, והוא רשאי, בצו -
- (א) לדרוש לשלם לאפטרופוס הקבוע אותם כספים אשר, אלמלא קיומו של מצב-מלחמה, הרי צריכים לשלמם לאדם שהוא אויב או לזכותו, ואשר אלמלא הוראות סעיף 6 או 7 לפקודה זו, נפרעים לכל אדם אחר;
- (ב) להקנות לאפטרופוס הקבוע כל רכוש של האויב שיפורט בצו או לדאוג להנחלתו של אותו רכוש האויב לידי האפטרופוס והוא ולהסדיר הנחלה זו כפי שייקבעו בצו;
- (ג) להקנות לאפטרופוס הקבוע את הזכות להעביר כל רכוש אחר של האויב שהוא רכוש שלא היה מסור לידי האפטרופוס ושלא נדרש להימסר לידיו בצו, ככל שיפורט בצו;
- (ד) ליתן לאפטרופוס ולכל אדם אחר אותן זכויות והמטיל עליהם סמכויות, תפקידים והתחייבויות ככל אשר ייקבע בצו, בנידון -
- (i) רכוש שהוקנה או שדרוש להקנותו לידי האפטרופוס עפ"י צו,

(ii) רכוש שהזכות להעבירו הוקנתה או דרוש להקנתה כך,

(iii) כל רכוש אחר של האויב שלא הוקנה ואשר לא דרוש להקנתו כך, או

(vi) כסף ששולם לאפטרופוס או שעפ"י הצו דרוש לשלמו לאפטרופוס;

(ה) לדרוש לשלם לאפטרופוס אותן אגרות שתיקבענה בגין כל אותם העינים, שיפורטו בצו, ולהסדיר את

גבייתן של אותן אגרות ומסירת דו"חות בנוגע אליהן;

(ו) לדרוש מכל אדם להגיש לאפטרופוס כל אותם דו"חות, חשבונות וידיעות אחרות וכן כל מסמכים ככל

שהאפטרופוס יראה צורך לדרוש לשם מילוי תפקידיו עפ"י הצו;

וכל צו כזה יכול לכלול הוראות משלימות, ככל אשר יראה שר האוצר לנחוץ לצרכי הצו.

(א1) הזכויות, הסמכויות, התפקידים וההתחייבויות, ששר האוצר רשאי להעניקם ולהטילם על אפטרופוס על רכוש אויב,

לפי סעיף-קטן (1) יכללו - מקום שנראה לשר האוצר כי מן המועיל שעסק כל שהוא יתנהל או יוסיף להתנהל בישראל או ממנה

- אותם זכויות, סמכויות, תפקידים והתחייבויות, ביחס לרכוש ולכסף, הנזכרים בפסקה (ד) של הסעיף-הקטן הנ"ל, הנחוצים

או מועילים, לדעתו של שר האוצר, על מנת לאפשר את הנהלתו של אותו עסק כנ"ל.

(2) אם פנה אפטרופוס בדרישה או נתן הוראה לכל אדם בקשר עם איזה כספים או רכוש, ולאותה דרישה או הוראה צורפה

תעודה מאת האפטרופוס האומרת כי הכסף או הרכוש הם כסף או רכוש שצו עפ"י סעיף זה חל עליהם, תשמש התעודה

ראיה על העובדות הכתובות בה, ואם מילא אותו אדם אחר הדרישה או ההוראה, לא יהא צפוי לכל משפט ולא יאחזו נגדו

בכל צעדים משפטיים אחרים מחמת זו בלבד שמילא אחריהם כאמור.

(3) מקום שבהתאם לצו שניתן עפ"י סעיף זה, -

(א) משלמים כל סכומי כסף לאפטרופוס;

(ב) מקנים כל רכוש לאפטרופוס או מקנים לו את הזכות להעביר כל רכוש;

(ג) ניתנה הוראה לכל אדם בקשר עם כל רכוש שהאפטרופוס מוצא אותו כרכוש שחל עליו צו זה;

הרי שום תשלום, הקנאה או הוראה ושום פעולות שנקטו בהם כתוצאה מכך, לא יהיו נפסלים או נפגעים מחמת זו בלבד -

(i) שאיזה אדם שהיה מעוניין בכסף או ברכוש או שיכול היה להיות מעוניין בהם ואשר היה אויב או נתין-

אויב, מת או חדל להיות אויב או נתין-אויב בזמן הבא בחשבון, או

(ii) שאיזה אדם שהיה מעוניין כאמור ואשר האפטרופוס האמין כי הוא אויב או נתין-אויב, לא היה אויב או

נתין-אויב בזמן הבא בחשבון.

(4) כל צו, לפי הסעיף הזה, תהיה לו נפקות למרות כל דבר האמור בפקודה כל שהיא, שחוקקה לפני הפקודה הזאת, ויהיה

לו תוקף החל מאותו תאריך (בין בעבר ובין בעתיד) שייקבע באותו צו. מקום שלא נקבע תאריך כזה בצו, יהיה לו תוקף מיום

פרסומו ברשומות.

(5) אם שילם כל אדם חוב או עסק בכל רכוש שאיזה צו עפ"י סעיף זה חל עליהם שלא בהתאם להוראות אותו צו, הרי צפוי

אותו אדם למאסר שלא יעלה על ששה חדשים או לקנס שלא יעלה על מאה לירות או לאותם מאסר וקנס כאחד, והתשלום

והעסק יהיו בטלים.

(6) אם לא מסר כל אדם כל מסמך או ידיעות בהתאם לדרישות צו עפ"י סעיף זה, שהוא נדרש להגישם עפ"י הצו, הרי יהא

אותו אדם צפוי לקנס שלא יעלה על עשר לירות בעד כל יום שבו הוא ממשיך באי-המסירה.

(7) כל האגרות שתתקבלנה ע"י כל אפטרופוס בתוקף צו עפ"י סעיף זה ישולמו לאוצר הממשלה.

(8) בסעיף זה יהיו למונחים הבאים הפירושים שלצידם:

(א) "רכוש האויב" פירושו כל רכוש השייך באותה שעה לאויב או לנתין-אויב או המוחזק או מתנהל בשמו של

האויב או נתין-אויב;

(ב) "נכסים" פירושם מטלטלין או מקרקעין, וכוללים כל רכוש או טובת-הנאה בנכסי מטלטלין או מקרקעין, כל מסמך סחיר, חוב או דבר שבראוי אחר וכל זכות או טובת-הנאה אחרת, בין מוחזקים ובין בלתי-מוחזקים; וכן (ג) "קבוע" פירושו קבוע בצו שניתן עפ"י סעיף זה.

(8א) לצרכי סעיף זה יראו כל רכוש, שנרכש בידי האפוטרופוס - בין לפני יום השלושה במאי, 1945, ובין לאחריו - בתוצאת זכות או בקשר אל הנהלת רכוש שהוקנו לו, כאילו היה רכוש שבגינו ניתן צו המקנה אותו רכוש לאפוטרופוס לפי הוראותיו של סעיף זה.

(9) למרות כל דבר האמור בסעיף זה, ישלם או יעביר אפוטרופוס - אם יורה כך שר האוצר - לאותם בני-אדם שיפורטו בהוראה, -

(א) כל כסף המפורט כאמור, ששולם לאפוטרופוס ככסף שהיה משתלם - אלמלא היה קיים מצב-מלחמה - לידיו או לטובתו של -

(i) יחיד, היושב בכל ארץ-אויב שאיננה נתונה לריבונותה של מעצמה שאתה נמצאת מדינת ישראל במצב-מלחמה, או בכל אזור שעליו חלות הוראותיה של הפקודה הזאת כשם שהן חלות על ארץ-אויב,

(ii) יחיד או חבר-בני-אדם (בין שהוא מאוגד ובין שאינו מאוגד) המנהלים עסק בכל שטח-ארץ או אזור כאלה, או

(iii) כל חבר-בני-אדם (בין שהוא מאוגד ובין שאינו מאוגד) העוסק בעסק במקום כל שהוא ואותו עסק נתון לשליטתו של כל יחיד כזה או של כל חבר כזה של בני-אדם מן הנזכרים בפיסקת-משנה (i), (ii) או (iii) של פסקה (א) מן סעיף-קטן זה, או המוחזק או מתנהל מטעמם.

(10) למרות כל האמור בסעיף זה, רשאי שר האוצר להרשות לאפוטרופוס על רכוש האויב להשקיע כל כספים שבחזקתו באותו האופן, ששר האוצר יפרטו מזמן לזמן, ועוד רשאי הוא להרשות להעביר מרשות לרשות כל הכנסה שנתקבלה מכל השקעות או מהשקעה כל שהיא, שהשקיע האפוטרופוס על רכוש האויב בכל זמן לאחר יום השלושה בספטמבר 1939.

חלק ד' - הליכים משפטיים

9א.
הליכים משפטיים של אפוטרופוס או עליו

(תיקון 1945)

(1) (בוטל).

(2) סבור אפוטרופוס כי לשם מילוי נאות של תפקידיו מן הצורך לעשות כן, יהיה זכאי לכוון הליכים משפטיים אזרחיים על כל אדם.

(3) אפוטרופוס יהיה זכאי לכוון כל תביעה אזרחית או הליכים משפטיים אחרים (לרבות ערעורים) או להגן עליהם, ולהופיע ולהשמיע דבריו בפני כל בית-משפט או בית-דין או בורר, בין בעצמו, ובין באמצעות פקיד ממשלתי באמצעות עורך-דין שהרשהו בכתב, ומשיכוננו תביעה כזאת או הליכים משפטיים כאלה, לא יידרשו אפוטרופוס, או אותו נציג כנ"ל, לשלם אגרות בית-משפט או אגרות אחרות, או ליתן ערובה

ליציאות או ערובה לכך שיציית להכרעת בית המשפט או ערובה אחרת, וכן לא יחושב מס-בולים על כל הרשאה של כל נציג כזה כנ"ל:

בתנאי כי מקום שהושג פסק-דין בכל תביעה שכוון אפוטרופוס, יהיו כל אגרות בית-משפט וכל אגרות אחרות שהיו משתלמים כרגיל, חלק מחוב פסק-הדין ולכשייגבו ישולמו לבית המשפט:

ובתנאי נוסף שאפטרופוס יהיה זכאי לגבות הוצאות ושכר עורך-דין.

- (4) בסעיף זה יראו את המונחים "לכונן" או "להגן" כאילו הם כוללים את המשכתם - בידי האפטרופוס - של כל תביעה או הליכים שהוחל בהם בידי אדם או על אדם, שנעשה לאויב לאחר שנתכוננו אותם תביעה או הליכים משפטיים.
- (5) הוראותיו של סעיף זה תחולנה על כל תביעות או הליכים משפטיים בלא לשים לב לכך אם הוחל בהם לפני היום האחד-עשר באוקטובר 1940 או לאחריו ⁸.

9. תעודות וכו' מסויימות תשמשה עדות

(תיקון 1945)

- (1) בכפוף להוראותיו של סעיף זה יתקבלו בכל הליכים משפטיים העתק של רשומה בספריו של אפטרופוס, וכן כל העתק תעודה או רשומה בתיק רשמי של אפטרופוס, כראיה לכאורה על אותה רשומה או אותה תעודה ועל הענינים, העיסקאות או החשבונות הרשומים בהם.
- (2) לא יתקבל העתק כנ"ל כראיה לפי סעיף זה, אלא אם אושר כהעתק נכון בידי האפטרופוס או כל אדם שהרשהו כהלכה לאשר העתקים מטעמו.
- (3) תעודת האישור של אפטרופוס בדבר ענינים שהם בתחומי תפקידיו תתקבל כראיה על העובדות האמורות בה בכל הליכים משפטיים, אלא אם יורה בית המשפט הוראה אחרת בשל סיבה מיוחדת.
- (3א) כל תעודות-אישור של אפטרופוס בדבר ענינים שהם בתחומי תפקידיו או סמכויותיו, הנחזה להיות חתומה בידי אפטרופוס, או כל העתק כזה המתואר בסעיפים-קטנים (1) ו-(2), הנחזה להיות מאושר כהעתק נכון בידי אפטרופוס או בידי כל אדם שהרשהו כהלכה בענין זה, יהיו מתקבלים כראיה ללא הוכחה על חתימת האפטרופוס או אותו אדם כנ"ל, אלא אם יורה בית המשפט הוראה אחרת בשל סיבה מיוחדת.
- (4) אפטרופוס או פקיד ממחלקת האפטרופוס לא יהיה מחוייב להראות - בכל הליכים משפטיים - כל ספר או תעודה של המחלקה שתוכנו אפשר להוכיח לפי סעיף זה, או להופיע כעד על מנת להוכיח את הענינים, העיסקאות או החשבונות הרשומים בהם, או ליתן עדות על ענינים שאפשר להוכיחם בתעודות-אישור של האפטרופוס הנ"ל, אלא עפ"י צו של בית-משפט, שניתן בשל סיבה מיוחדת.

9. סמכותו של אפטרופוס לדרוש המצאת דו"חות, חשבונות וכו'

(תיקון 1945)

- (1) אפטרופוס או כל אדם שאותו הרשה בענין זה רשאי לדרוש, בהודעה שבכתב או בהודעה שתפורסם ברשומות, מכל בני-אדם, או מאדם כל שהוא, להמציא לו, במשך אותה תקופה שתפורט בהודעה - אותם דו"חות, חשבונות או ידיעות אחרות, או להראות אותן תעודות שיפורטו בהודעה.
- (2) כל אדם, הנדרש באותה הודעה כנ"ל להראות או להמציא תעודה או ידיעות כל-שהן, חייב למלא אחר ההודעה למרות כל דבר הכלול בכל חוק המקנה לו זכות לסרב מלהראות או מלהמציא אותן תעודה או ידיעות, וכל דו"ח, חשבון, או ידיעות אחרות, שהמציא אותם, או כל תעודה שהראה אותה כל אדם, מתוך מילוי אחר הודעה לפי סעיף זה, יהיו מתקבלים כראיה בכל הליכים משפטיים, אזרחיים או פליליים, שיהיו מוגשים עליו.
- (3) חדל אדם מלהראות או מלהמציא, בהתאם לדרישותיה של הודעה לפי סעיף זה, תעודה או ידיעה כל-שהן, שנדרש להראותם או להמציאם בהודעה ההיא, יהיה צפוי לקנס שלא יעלה על עשר לירות לכל יום שבו נמשך המחדל.
- (4) אם מתוך כוונה להשתמש מהוראותיו של סעיף זה - אדם משמיד, פוגם או מטשטש כל תעודה שהוא נדרש להראות בהודעה לפי סעיף זה, או שהיא נוגעת בכל ענין שעליו הוא נדרש להמציא ידיעות בהודעה לפי סעיף זה, יהיה אותו אדם - (א) אם הוא נידון לפי כתב-אישום לפי הוראותיה של פקודת הפרוצדורה הפלילית (שפיטה לפי כתב-אישום) -

צפוי, משהתחייב בדיון, למאסר לתקופה שלא תעלה על חמש שנים או לקנס או לאותו מאסר וקנס גם יחד, או (ב) אם הוא נידון לפי הוראותיה של פקודת שיפוט בתי-משפט השלום, 1939, צפוי, משיתחייב בדיון, למאסר לתקופה שלא תעלה על שנתיים או לקנס שלא יעלה על מאתיים לירות או לאותו מאסר וקנס גם יחד.

9ד. סמכותו של אפוטרופוס על רכוש האויב לוותר על תשלומים מסויימים במקרים מסויימים

(תיקון 1947)

(1) מקום שאדם (הנקרא להלן בסעיף הזה "המבקש") שהיה, אלמלא פעולתם של פקודה זאת או כל צו שניתן לפיה, זכאי - (א) בכללו של כל רכוש הכולל פרדס-הדרים (הנקרא להלן בסעיף הזה "הפרדס") שעל קיומו, או בזיקה אל כך, הוציא האפוטרופוס על רכוש האויב, כספים מתוך שימוש בסמכויותיו לפי הפקודה הזאת; או (ב) בחלק מאותו רכוש,

פונה בבקשה לאפוטרופוס על רכוש האויב שינקוט באותם צעדים, שבהם יהיה צורך, כדי לבצע את הקנייתו של אותו רכוש למבקש, רשאי האפוטרופוס על רכוש האויב לוותר, אם הוא חושב זאת לצודק ולנאות לעשות כן, לאחר שקיבל אותן ידיעות באותה הצורה שידרוש, על כך כי המבקש ישלם לו, ולאחר מכן יהיה זכאי כי הממשלה תשלם לו, אולי חלק של אותם כספים, שהוציא כאמור לעיל, השווה -

(i) במקרה שבו נערכה הבקשה בגין כללו של אותו רכוש, לסכום שעליו יעיד הממונה על המחוז במחוז, שבו נמצא הפרדס, כי הוא הסכום הכולל שהיה עלול להתקבל, בגין אותו פרדס, במילווה לזמן קצר של יבול מחברה מאושרת, לפי פקודת המילוות לזמנים קצרים על יבול (ערובה), 1935, שלפרעונו ערבה הממשלה, אילו הוגשה בקשה על מילווה כזה;

(ii) במקרה שבו נערכה הבקשה בגין חלק מאותו רכוש, לסכום, שמתכונתו אל כלל הסכום האמור הוא כמתכונת אותו החלק אל כללו של אותו הרכוש,

אם מילאו אחר כל הדרישות הבאות, דהיינו -

(א) המבקש חותם על שטר-מילווה, הנערך בין הממונה על המחוז במחוז, שבו נמצא הפרדס, בשם הממשלה ומטעמה - מצד אחד, והמבקש, מצד שני, שהושמו עליו בולים כהלכה על חשבון המבקש, ובו מאשר המבקש שהוא מתחייב לממשלה כדי הסכום הנזכר בפיסקה (i) או (ii) שלעיל, הכל לפי הענין, ומקבל על עצמו לשלם לממשלה את הסכום האמור, בצירוף הריבית על אותו סכום בשיעור 3 אחוזים מן המאה לשנה באותו האופן שיקבענו הממונה על המחוז האמור ויאמר באותו שטר, ובו ייקבע כי הסכום האמור, בצירוף כל ריבית המתרבה עליו, יהווה שעבוד ראשון על כל יבול של הפרדס (בין אם אותו יבול קיים בזמן שנקבע לפרעון אותו סכום וכל ריבית עליו, או כל תשלום של חלק ממנו, ובין אם אינו קיים) לטובת הממשלה, שלו דין קדימה על פני כל שעבוד אחר על אותו יבול, בין שנוצר לפני תאריך תחילת תוקפה של פקודת מסחר עם האויב (תיקון), 1947, או לאחריו; וכן

(ב) המבקש מגיש העתק של אותו שטר לפקיד המחוז של הנפה, שבה נמצא הפרדס, ומשלם את האגרות שנקבעו לרישום שעבודים לפי פקודת המילוות לזמנים קצרים על יבול (ערובה), 1935; וכן

(ג) הממונה על המחוז האמור רשם רשומה נאותה בפנקס הרישום של שעבודי-יבול, המתנהל לפי פקודת המילוות לזמנים קצרים על יבול (ערובה), 1935.

(2) עם חתימתו של השטר הנזכר בסעיף-קטן (1) בידי המבקש ולאחר מכן, יהווה הסכום הנזכר בפיסקה (i) או (ii) של הסעיף-הקטן ההוא, הכל לפי הענין, בצירוף כל ריבית המתרבה עליו, שעבוד ראשון כפי שנקבע באותו שטר בהתאם

להוראותיה של פיסקה (א) מסעיף-קטן (א) והוראותיה של פקודת המילואות לזמנים קצרים על יבול (ערובה), 1935, תחולנה - בכפוף להוראותיה של פיסקה (א) מסעיף-קטן (1) ובאותם שינויים שיהיו נחוצים, על אותו שעבוד כאילו היה שעבוד הרשום לטובת חברה מאושרת לפי הפקודה ההיא, ואם לא ישולם הסכום האמור, בצירוף כל ריבית שנתרבתה עליו - בתאריך שבו יחול מועד פרעונו בהתאם להוראותיו של השטר האמור, אפשר יהיה לגבות אותו סכום יחד עם אותה ריבית בהתאם להוראותיה של פקודת המסים (גבייה), שלה יהיו אלה כפופים מכל הבחינות, כאילו היה זה מס, המשתלם ביד המבקש, שנישום כהלכה ועבר מועד פרעונו.

9. סילוק הוצאות ובטחון להוצאות ולאגרות

(תיקון התש"י)

(א) היו נכסים של אדם פלוני מוקנים לאפוטרופוס, והאפוטרופוס הוציא - בין לפני שנכנס לתקפו חוק לתיקון פקודת המסחר עם האויב, התש"י-1950, ובין אחרי זה - הוצאות כל שהן בקשר עם אותם נכסים או כל חלק מהם, רשאי האפוטרופוס לעכב תחת

ידו ולגבות מתוך כל אותם נכסים את סכום ההוצאות, בצירוף ריבית עליו בשיעור של 6% לשנה או בשיעור נמוך יותר שייקבע על ידי שר האוצר.

(ב) כל הנכסים של אדם המוקנים לאפוטרופוס יהיו משועבדים בשעבוד ראשון כבטחון לסכום ההוצאות שהאפוטרופוס הוציא בקשר אתם, או בקשר עם כל חלק מהם, ולריבית על אותו סכום, ולכל סכום המגיע לאפוטרופוס כאגרה בקשר עם אותם נכסים, או בקשר עם כל חלק מהם. לשעבוד זה יהיה דין קדימה על פני כל שעבוד אחר על אותם נכסים, בין שהשעבוד האחר נוצר לפני שנכנס לתקפו חוק לתיקון פקודת המסחר עם האויב, התש"י-1950, ובין אחרי זה.

חלק ה' - הוראות כלליות והוראות משלימות

10. ידיעות כוזבות ושימת מכשולים

(תיקון 1945)

(1) אם לצורך השגת רשות או הסכם עפ"י פקודה זו, או בשעת ידיעות לצרכי פקודה זו או לצרכי כל צד שניתן או הודעה שהוצאה לפיה, מצהיר כל אדם בכוונה או מתוך קלות-דעת הצהרה שהיא כוזבת בפרט חשוב, הרי צפוי יהא אותו אדם למאסר של לא יותר מששה חדשים או לקנס של לא יותר ממאה ל"י או למאסר ולקנס כאחד.

(2) כל המפריע בזדון לכל אדם הממלא אחר אחת הסמכויות המסורות לו עפ"י פקודה זו יהיה צפוי לקנס של לא יותר מחמישים ל"י.

11. עבירות ע"י איגודים

מקום שהוכח כי כל עבירה על פקודה זו שנעשתה ע"י גוף מאוגד, נעשתה בהסכמתו או בעזרתו של כל מנהל, מנהל-עסקים, מזכיר או פקיד אחר של אותו גוף מאוגד או שאפשר לייחס מעשה-עבירה זה לאיזו רשלנות מצדו, הרי גם הוא וגם אותו גוף מאוגד, יראו אותם כאשמים באותה עבירה, ויהיו צפויים למשפט ולעונש בהתאם לכך.

12. העברת סמכויותיו של שר האוצר

כל דבר שעפ"י פקודה זו דרוש או מותר להיעשות ע"י שר האוצר, לשר האוצר או בפני שר האוצר, יכול להיעשות ע"י כל אדם, לכל אדם או בפני כל אדם שהורשה לכך ע"י שר האוצר.

13. שמירה על זכויותיו של שר האוצר

פקודה זו לא תפגע בשימוש בכל זכויות או סמכויות של שר האוצר.

14. הוראות לזמן מעבר בענין אזורים שפסקו מהיות ארץ אויב, או שהפסיקו לנהוג בהם כבארץ אויב

(תיקון 1945)

(1) מקום שלאחר התאריך הקבוע פוסק אזור כל שהוא מהיות ארץ-אויב (בין מפני היותו תפוס בידי מדינת ישראל או מעצמה שהיא בת-בריתה של מדינת ישראל, בין משום שאינו תפוס עוד בידי מעצמה שאתה נמצאת מדינת ישראל במצב-מלחמה ובין בגלל סיבה אחרת כל שהיא) ינהגו באותו אזור, לצרכי הסעיפים 6, 7 ו-9 ולצרכי כל צו שניתן לפי סעיף 9 הנ"ל, פרט לכשניתנה הוראה מפורשת בכל צו כזה, כאילו לא חלה שום היפסקות כזאת, עד לאותו זמן ששר האוצר יפרט אותו בצו.

(2) ההוראות הקודמות של סעיף זה תחולנה, בכל הנוגע בכל דבר שנעשה או שלא נעשה אחרי התאריך הקבוע, על כל אזור, שפסק מהיות ארץ אויב ביום העשירי ביולי, 1943, או לאחריו, אבל בכל הנוגע כנ"ל לפני התאריך הקבוע, תחולנה כשם שהן חלות על כל אזור שפסק מהיות ארץ-אויב לאחר התאריך הקבוע.

(3) מקום שניתן - לפי סעיף-קטן (1) של סעיף 2 (המייפה את כוחו של שר האוצר להורות בצו כי ינהגו באזור, לצרכי הפקודה הזאת, כבארץ-אויב) - צו המורה שינהגו בכל אזור כנ"ל, ואותו צו בוטל או שונה, בין לפני התאריך הקבוע ובין לאחר מכן, עד כי אינו חל יותר על אותו אזור, תחולנה הוראותיו הקודמות של סעיף זה, בתיאומים הנחוצים, על אותו אזור, כאילו פסק האזור מהיות ארץ-אויב עם ביטולו של הצו או שינויו, הכל לפי הענין.

(3א) בסעיף זה המונח "התאריך הקבוע" פירושו היום העשרים ושמונה באוקטובר 1943.

(4) הוראותיו הקודמות של סעיף זה לא תהיה להן נפקות על כל דבר שנעשה או שלא נעשה באותו יום או לאחר מכן, ביחס לכל אזור אשר היה סמוך לפני היום השלושים בנובמבר, 1944, אזור הנתון לריבונותה של מעצמה שאתה נמצא אז מלך בריטניה במצב-מלחמה.

15. הוראות לזמן מעבר בענין אזורים הנתונים לריבונותה של מעצמה שאתה נמצא מלך בריטניה במצב מלחמה

(תיקון 1945)

ביחס לכל דבר שנעשה או לא נעשה ביום השלושים בנובמבר, 1944, או לאחריו, ינהגו בכל אזור, הנתון ביום הנ"ל לריבונותה של מעצמה שאתה נמצא אז מלך בריטניה במצב-מלחמה, כבארץ-אויב, לצרכי הפקודה הזאת (לרבות צרכי כל צו שניתן לפיה):

בתנאי כי במקרה של אזור, שאלמלא סעיף זה לא היו נוהגים בו כבארץ-אויב, יהיה שר האוצר רשאי להורות, בצו, כי החל מאותו יום, שיפורט כנ"ל, ינהגו באותו אזור כאילו לא היה ארץ-אויב - לכל

הצרכים הנ"ל, או לאותם מן הצרכים הנ"ל שיפורטו בצו, ואפשר יהיה לפרט באותם הצווים האמורים ימים שונים ביחס לצרכים שונים.

16. סייג בדבר צווים וכו' מסויימים

(תיקון 1945)

כל צו, הודעה, תעודת-אישור, רשות, הרשאה, או מינוי, שניתנו או הוצאו בתוקף סמכויות שהוענקו בפקודה זאת, כפי שתוקנה בתקנות ההגנה המפורטות בתוספת, שעמדו בתקפן סמוך לפני תחילת תקפן של תקנות ההגנה (ביטול), 1945, יראו אותם כאילו ניתנו או הוצאו בתוקף הסמכויות שהוענקו בפקודה זאת כפי שתוקנה בפקודת תחיקת-ההגנה (הכללה בפקודות מסויימות), 1945, וכל צו, הודעה, או דרישה אחרת שעמדו בתקפם סמוך לפני תחילת תקפם של תקנות ההגנה (ביטול), 1945, שהם צו, הודעה או דרישה אחרת, שלפי תקנה 8 מתקנות ההגנה (מסחר עם האויב), 1942, יראו אותם

כהודעה שהוצאה לפי סעיף 9ג, כפי שחוקק באותן התקנות, ייחשבו כאילו הם הודעה שהוצאה לפי סעיף 9ג, כפי שחוקק
בפקודת תחיקת-ההגנה (הכללה בפקודות מסויימות), 1945.

17. הגנת אפוטרופוס על רכוש האויב ופקודיו, והקניית תוקף

(תיקון 1947)

(1) אפוטרופוס על רכוש האויב לא יהיה אחראי בגין או בגלל כל מעשה שנעשה או כל מחדל שבוצע ע"י מורשיו, בין לפני
תאריך תחילת תקפה של פקודת המסחר עם האויב (תיקון מס' 2), 1947, ובין לאחריו, אלא אם נתנו אותו אפוטרופוס על
רכוש האויב או פקיד הפועל מטעמו, הרשאה באופן מיוחד על אותם מעשה או מחדל.

(2) לא האפוטרופוס על רכוש האויב ולא פקיד הפועל מטעמו, לא יהיו נתונים לכל אחריות בגין או בגלל כל -

(i) מעשה שנעשה, או

(ii) מחדל שבוצע, או

(iii) הכרעה, הרשאה, הוראה או צו, שניתנו, בין לפני תאריך תחילת תקפה של פקודת המסחר עם האויב
(תיקון מס' 2), 1947, ובין לאחריו, בהמשך או בהמשך מיומר, לסמכויות ולתפקידים שהוענקו לאותו
אפוטרופוס על רכוש האויב בפקודה הזאת, או בכל צו שניתן לפיה, אם נעשה המעשה, בוצע המחדל, או ניתנו
ההכרעה, ההרשאה, ההוראה או הצו בתום-לב, וכל אותם מעשים שנעשו, מחדלים שבוצעו, או הכרעות,
הרשאות, הוראות וצווים שניתנו, לפני תאריך תחילת תקפה של פקודת המסחר עם האויב (תיקון מס' 2),
1947, יראו אותם כאילו נעשו, בוצעו או ניתנו, הכל לפי הענין, באופן שריר וקיים.

התוספת

התוספת

(סעיף 16)

(1) תקנות-הגנה (מסחר עם האויב), 1940.

(2) תקנות-הגנה (מסחר עם האויב) (תיקון), 1940.

(3) תקנות-הגנה (מסחר עם האויב) (תיקון), 1941.

(4) תקנות-הגנה (מסחר עם האויב) (תיקון מס' 2), 1941.

(5) תקנות-הגנה (מסחר עם האויב), 1942.

(6) תקנות-הגנה (מסחר עם האויב) (תיקון) (מס' 2), 1942.

(7) תקנות-הגנה (מסחר עם האויב), 1943.

(8) תקנות-הגנה (מסחר עם האויב), 1944.

(9) תקנות-הגנה (מסחר עם האויב), 1945.

[1]. ע"ר 923, 1939, תוס' 1, עמ' (ע) 79, (א) 95.

תיקונים: ע"ר 1436, 1945, תוס' 1, עמ' (ע) 116, (א) 154;

ע"ר 1588, 1947, תוס' 1, עמ' (ע) 129, (א) 156;

ע"ר 1637, 1947, תוס' 1, עמ' (ע) 305, (א) 372;

ס"ח 47, התש"י (16.6.1950), עמ' 149;

ס"ח 2377, התשע"ב (5.8.2012), עמ' 647. הצ"ח - ממשלה 696, התשע"ב, עמ' 896 (תיקון עקיף במסגרת

חוק המאבק בתכנית הגרעין של איראן, התשע"ב-2012).

[2.] הושמטו המלים "נתין בריטי או" המופיעות בפקודה לפני המלים "אזרח ישראלי" והמלים "או אדם הנתון לחסות בריטית" המופיעות שם לאחר המלים "אזרח ישראלי".

[3.] הנציב העליון העביר את סמכויותיו לפי הסעיפים 2(2), 3(2)(ב)(i), 5, 6 ו-7 מפקודה זו לאפוטרופוס על רכוש האויב - ע"ר 1105, 1941, תוס' 2, עמ' (ע) 805, (א) 971.

[4.] ראה הערה לסעיף 2(2).

[5.] ראה הערה לסעיף 2(2).

[6.] ראה הערה לסעיף 2(2).

[7.] סעיף זה בוטל על ידי סעיף 7 לפקודת בתי-משפט (הוראות-מעבר), התש"ח-1948, הקובע: כל הוראה בחוק המצריכה קבלת היתר ממשלתי להגשת תביעות נגד הממשלה או אחת ממחלקותיה וכל הוראה הקשורה בהשגת היתר כזה - בטלה.

[8.] הושמט תנאי המתייחס לסעיף-קטן (1) שבוטל.

//